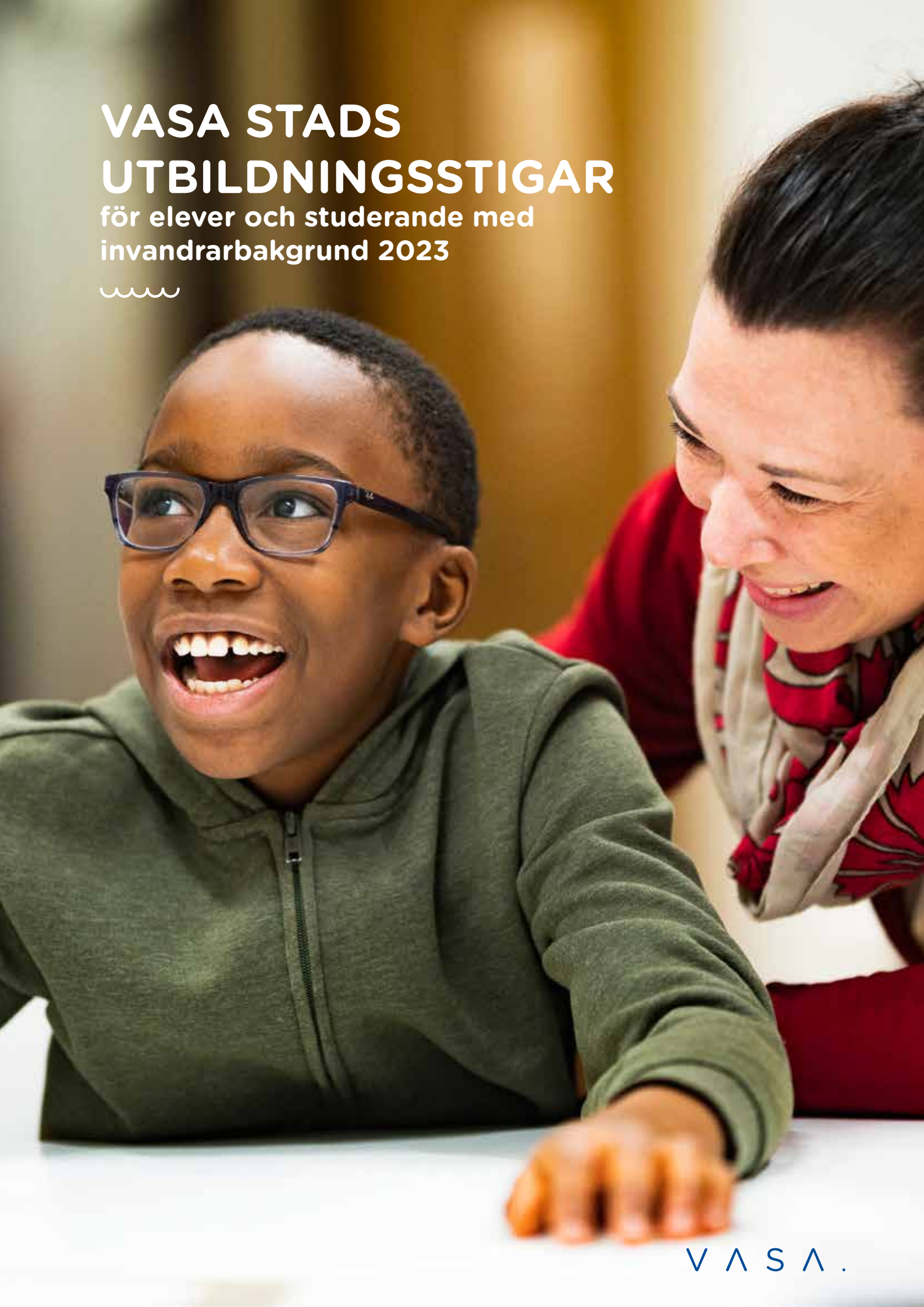
VASA STADS UTBILDNINGSSTIGAR

för elever och studerande med invandrarbakgrund 2023

VASA.

Innehåll

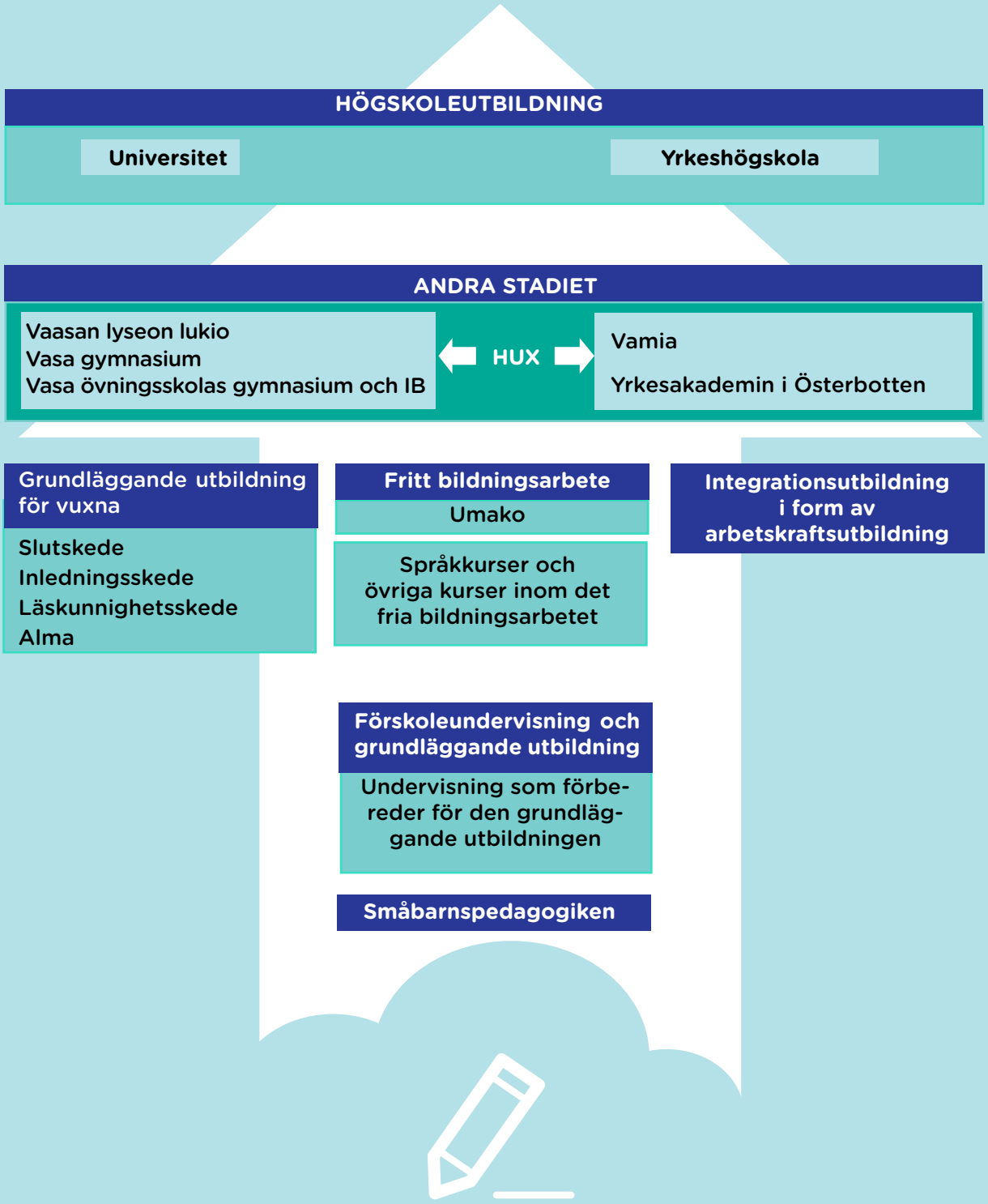
1. Inledning 5
1.1. Begrepp 5
S2 5
Elevens ålder 5
Integrationsutbildning 5
En språkmedveten utbildning och inlärningsmiljö 5
Individuella utbildningsvägar 5

2. Utbildningsvägar 7
2.1. Småbarnspedagogik och förskoleundervisning 7
Stödåtgärder inom småbarnspedagogiken 7
Förlängd läroplikt 7
Elevvården i förskoleundervisningen 7
Trestegsstödet 7
Undervisning i det egna modersmålet 8
Undervisning som förbereder för grundläggande utbildning för barn i förskoleåldern 8
2.2. Den grundläggande utbildningen 8
Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen 8
Övergången från undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen till den grundläggande utbildningen 8
Elever med invandrarbakgrund inom den grundläggande utbildningen 8
S2-undervisning 8
Stödåtgärder i den grundläggande utbildningen 8
Stödundervisning för invandrare 8
Övergången från grundläggande utbildning till andra stadiet 9
Elevvård 9
Trestegsstödet 9
Handledning 10
Särskilda undervisningsarrangemang 10
Årskursintegrerade studier 10
Särskild examen 11
Läroplikt 11
Övergången från grundläggande utbildning till andra stadiet 11
2.3 Grundläggande utbildning för vuxna 11
Utbildningens struktur 13
Handledning och val av studerande till utbildningen 13
Stödåtgärder i den grundläggande utbildningen för vuxna 13
Övergång till fortsatta studier och arbetslivet 13
2.4. Integrationsutbildning 13
Integrationsutbildningens innehåll 13
Integrationsutbildningsvägar 15
Långsamt framskridande studieväg 15
Grundläggande studieväg 15
Snabb studieväg 15
Stödåtgärder i integrationsutbildningen 15
Övergången från integrationsutbildningen till studier eller arbetslivet 15
2.5. Studier på andra stadiet 15
Ansökan om studieplats 15
Studier inom utbildningen på andra stadiet 17
Studiernas innehåll på andra stadiet 17
Stödåtgärder i utbildningen på andra stadiet 17
Övergång till fortsatta studier och arbetslivet 17
HUX-utbildning 17
Telma-utbildning 19
2.6. Utbildning i enlighet med fria bildningsarbetets integrationsplan, den s.k. UMAKO-utbildningen 19

3. Utvecklingsobjekt 21
Småbarnspedagogik/Förskoleundervisning 21
Den grundläggande utbildningen 21
Gymnasium 21

4. Slutsatser 22
Småbarnspedagogik 22
Den grundläggande utbildningen 22
Gymnasium 22
Vamia 25
Fria bildningsarbetet fungerar som ett lim mellan studievägarna 25

UTBILDNINGSVÄGAR FÖR INVANDRARE

1. Inledning

Utbildning och språkinlärning är de viktigaste sätten att stärka integrationen och främja sysselsättningen för invandrare i det nya hemlandet. Syftet med invandrarutbildningen är att skapa förutsättningar för personer som flyttar till Finland att verka som jämlika medlemmar i det finländska samhället.

I Vasa stad ordnas utbildning för invandrare i alla åldrar samt undervisning i finska och svenska. Samtidigt stöder man invandrarna att bevara sitt modersmål och sin kulturidentitet.

I den här broschyren beskrivs utbildningsvägar i undervisningen som Vasa stad ordnar för personer med invandrarbakgrund.

1.1. Begrepp

S2

S2 innebär finska eller svenska som andra språk. I detta fall är personens modersmål inte finska, svenska eller samiska, utan det är något annat språk. Inom småbarnspedagogiken och förskolan lär man dagligen ut finska/svenska i olika situationer där språket används. Alla barn och fostrare i gruppen deltar i den undervisning som genomförs i vardagen. Inlärning sker på många olika sätt genom att göra saker, röra på sig, fundera över betydelser och upptäcka nya saker. Målet med S2-undervisningen är att stärka språkinlärarens språkkunskaper i finska/svenska, så att barnet ska ha förutsättningar för en smidig övergång till skolan. Inom den grundläggande utbildningen ingår finska eller svenska som andra språk (S2) i ämneslärokursen modersmål och litteratur och man läser S2 som en egen lärokurs.

Elevens ålder

Åldern avgör till vilken utbildning eleven hänvisas. En elev med invandrarbakgrund inleder i regel sina studier på alla stadier inom den förberedande undervisningen.

Situationen är mest utmanande för elever på de högre klasserna inom den grundläggande utbildningen i synnerhet om personen saknar skolbakgrund eller skolgången har varit sporadisk. Inom småbarnspedagogiken och förskolan lär man dagligen ut finska/svenska i olika situationer. Inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen kan en elev vid behov fortsätta i en övergångsklass före övergången till den allmänna undervisningen i åk 7-9.

I läroanstalterna på andra stadiet ordnas förberedande utbildning för examensutbildning (TUVA) innan eleven inleder sina egentliga studier. I yrkesstudier kan eleven vid behov delta i studier som stöder inlärningsfärdigheterna.

Integrationsutbildning

Integrationsutbildningen är avsedd för vuxna invandrare som passerat läropliktsåldern. De studerande hänvisas till rätt individuell utbildningsväg utgående från den första kartläggningen. Studeranden söker till den första kartläggningen och integrationsutbildningen via TE-byrån. Integrationsutbildningens längd är 200 dagar och dess mål är att främja elevens språkkunskaper i finska/svenska och att utveckla andra färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet. Till målet hör även att stöda studerandes sysselsättning och övergång till fortsatta studier. Vid behov ingår studier som stärker kunskaperna i det latinska alfabetet samt en period i samhällsorientering.

En språkmedveten utbildning och inlärningsmiljö

I undervisningen för personer med invandrarbakgrund är en språkmedveten undervisning en viktig metod. Vid läroanstalterna strävar man efter att skapa en språkmedveten verksamhetskultur och inlärningsmiljö. I den språkmedvetna undervisningen förstår man språkets centrala ställning i växande, inlärning, växelverkan, i verksamheten och samverkan.

Inom den språkmedvetna undervisningen är varje lärare också en språklärare. Läraren beaktar elevens språkfärdighetsnivå, hur lång tid det tar att utveckla språkfärdigheten samt att förstå hur språkets struktur, begrepp, abstraktion och kulturbundenheten påverkar förståelsen av innehållet. I undervisningen går innehåll och språkundervisning hand i hand. Läraren funderar också på språket och nyckelbegrepp i sitt ämne samt uppmuntrar till en mångsidig användning av språket.

På läroanstaltsnivå beaktas språket i inlärningsmiljön och i läroanstaltens verksamhet.

Individuella utbildningsvägar

Personens livssituation, utbildningsbakgrund, arbetshistoria och inlärningsfärdigheter inverkar på hur hens utbildningsväg utformas, dess längd och i vilken ordning utbildningen genomförs, personen kan t.e.x. söka till finsk-/svenskspråkiga utbildningar efter att ha avlagt examensutbildning på ett annat språk.

Studerande med invandrarbakgrund är en heterogen grupp och detta beaktas i deras handledning.

2. Utbildningsvägar

2.1. Småbarnspedagogik och förskoleundervisning

Småbarnspedagogikens uppgift är att stärka utvecklingen av barnens språkkunskaper och –färdigheter samt den språkliga identiteten. Barn med olika språk- och kulturbakgrund har möjlighet att lära sig det finska eller svenska språket med intensifierad handledning som en del i en barngrupp. I udervisnings-verksamheten beaktas flerspråkighet och kulturell mångfald, vilka har en central roll i strategin för Vasas småbarnspedagogik.

Inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen i Vasa följer man planen för S2-undervisning, med vilken man strävar efter att garantera en språkundervisning av jämn kvalitet. Vidare styrs verksamheten inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen av årsklockan Barn med olika språk- och kulturbakgrund inom småbarnspedagogiken, där tidpunkten fastställs för verksamheten i S2-undervisningen.

För varje språkinlärare uppgörs en individuell studieplan för S2 som antecknas i barnets plan för småbarnspedagogiken. Som stöd vid utarbetandet och uppdateringen av planen används bland annat SpråkPeda. Med hjälp av verktyget 1) bedöms och utvecklas småbarnspedagogikens inlärningsmiljöer ur språkmedvetenhetsperspektiv, 2) det flerspråkiga barnets språkvärld granskas i samarbete med vårdnadshavarna och 3) följer man upp hur det flerspråkiga barnets kunskaper i finska framskrider.

Gruppens lärare inom småbarnspedagogik svarar för att aktiviteter planeras, genomförs och utvecklas utifrån barnens behov i enlighet med de mål som lagts upp för verksamheten. Inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen i Vasa fungerar två S2-lärare som stöd för personalen samt som sakkunniga i frågor som ansluter sig till språkundervisningen och i frågor som berör kulturen.

Stödåtgärder inom småbarnspedagogiken

Stöd för utveckling och inlärning är en del av den kvalitativa småbarnspedagogiken och alla barn som har behov av stöd har rätt till det. Barn som deltar i småbarnspedagogiken har rätt att få allmänt, intensifierat och särskilt stöd enligt vad som föreskrivits i lagen om småbarnspedagogik. Inom småbarnspedagogiken stöds barnets utveckling och inlärning utifrån vad barnets behov förutsätter. Stödet ges i första hand genom olika flexibla arrangemang i den egna gruppen. Om intensifierat och särskilt stöd görs ett förvaltningsbeslut.

Småbarnspedagogikens speciallärartjänster och yrkesövergripande samarbete hjälper till att upptäcka barnets behov av stöd samt i planeringen, genomförandet och bedömningen av stödet. Barnets behov av stöd antecknas i barnets plan för småbarnspedagogik. Stödformerna har beskrivits närmare i planen för småbarnspedagogikens grunder.

Förlängd läroplikt

Den förlängda läroplikten gäller barn med grava handikapp. Även en svår sjukdom, utmaningar som gäller utveckling och inlärningsförutsättningar kan ligga som grund för en övergång till förlängd läroplikt. Beslut om förlängd läroplikt fattas huvudsakligen när barnet är fem år. Av giltiga skäl kan beslutet även fattas senare. För alla elever som omfattas av den förlängda läroplikten fattas alltid även ett förvaltningsbeslut om särskilt stöd. Stödåtgärder i förskoleundervisningen

Elevvården i förskoleundervisningen

I första hand genomförs elevvården som förebyggande arbete och som gemensam elevvård som stöder hela förskolegemenskapens välbefinnande. Vidare har barnet inom förskoleundervisningen lagstadgad rätt till individuell elevvård. Med individuell elevvård avses psykologtjänster inom primärvården samt för åldersgruppen avsedda rådgivningstjänster. Vidare finns skolpsykolog- och skolkuratorstjänster till förfogande.

Trestegsstödet

Barn som deltar i förskoleundervisningen omfattas av stödet för utveckling och lärande i enlighet med lagen om grundläggande utbildning. De tre nivåerna för stödet för barnets utveckling och lärande är allmänt, intensifierat och särskilt stöd. I lagen om grundläggande utbildning föreskrivs stödformer så som specialundervisning på deltid, tolknings- och assistenttjänster samt olika hjälpmedel. Stödjandet av utveckling och lärande innebär gemensamt stöd och lösningar i anslutning till inlärningsmiljön samt att svara på barns individuella behov. Stödet ges i första hand i den egna förskolegruppen genom olika flexibla arrangemang. Småbarnspedagogikens speciallärares tjänster och yrkesövergripande samarbete finns till förfogande då barnets behov av stöd konstateras samt i planeringen, genomförandet och bedömningen av stödet. Stödformerna beskrivs noggrannare i grunderna för förskoleundervisningens läroplan.

Undervisning i det egna modersmålet

Att lära sig det egna modersmålet stöder all inlärning. För barn i förskoleålder ordnas i mån av möjlighet undervisning i det egna modersmålet i samarbete med den grundläggande utbildningen. Undervisning kan ordnas två lektioner per vecka för en språkgrupp med minst åtta elever. Om deltagande i undervisningen av det egna modersmålet beslutar elevens vårdnadshavare. De sköter själva transporterna för sitt barn till och från undervisningen.

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen för barn i förskoleåldern

För barn i förskoleåldern kan undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ges fem (5) timmar per dag, cirka 900 timmar/verksamhetsår. Syftet med undervisningen är att ge barnet de språkliga färdigheter hen behöver för en övergång till den grundläggande utbildningen d.v.s. grundnivå, Språknivå A1. Man kommer överens om övergången till undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen i samarbete med vårdnadshavarna och småbarnspedagogikens personal. Språkinläraren kan inleda förskoleundervisningen som förbereder för den grundläggande utbildning under verksamhetsåret endast ifall hen hinner delta i den undervisningen i minst nio (9) månader. För barn i förskoleåldern erbjuds undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen i de enheter där det finns barn som har rätt till undervisningen. Varje enskilt barn har rätt att få undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen integrerat i den finskspråkiga eller svenskspråkiga inlärningsmiljön i sin egen förskolegrupp.

2.2. Den grundläggande utbildningen

Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen

Elever med olika språk- och kulturbakgrund som är läropliktiga och i förskoleålder kan ges undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen. Syftet med denna undervisning är att stöda elevernas balanserade utveckling och integration i det finländska samhället samt ge eleven de färdigheter hen behöver vid övergången till den grundläggande utbildningen. Undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen ges både på finska och svenska i Vasa. Undervisningen är ca ett läsår.

Övergången från undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen till den grundläggande utbildningen

Då eleven har deltagit i den undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen övergår hen till den grundläggande utbildningen. Om eleven ännu behöver mycket språkligt stöd, kan hen fortsätta i den förberedande undervisningens grupp som en elev inom den grundläggande utbildningen under en termin, om det finns plats i gruppen. Eleven får ett deltagarintyg från undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen när undervisningen upphör.

Elever med invandrarbakgrund inom den grundläggande utbildningen

En invandrare i läropliktsålder (7-17 år) som bor stadigvarande i Finland har rätt till samma grundläggande utbildning som en finländare. Den grundläggande utbildningen baserar sig på en mångsidig finländsk kulturtradition. Den har bildats och utformas genom växelverkan mellan olika kulturer. Mål och principer enlighet läroplanen följs i alla elevers undervisning. Elevernas språkliga färdigheter samt olika kulturella bakgrund beaktas så att varje elevs språk- och kulturidentitet stöds på ett mångsidigt sätt. Rätt till eget språk och egen kultur i enlighet med Finlands grundlag (731/1999, 17 §) respekteras. Användningen av olika språk jämsides i skolans vardag anses vara naturligt och språk uppskattas.

S2-undervisning

Elevens behov av lärokurs i finska eller svenska som andra språk fastställs av de lärare som undervisar eleven. Elevens vårdnadshavare beslutar om valen gällande lärokurserna. I valet av lärokurs är det viktigt att eleven får sådan undervisning som motsvarar lärokursen och som passar hen bäst.

Elevens lärare planerar undervisningsarrangemangen som är ändamålsenliga med tanke på eleven. Eleverna undervisas i finska eller svenska som andra språk helt eller delvis. Utgångspunkten är elevens behov och i vilket skede eleven är i sin språkinlärning. Vid behov uppgörs en plan för elevens lärande.

Läraren differentierar undervisningen såväl vad gäller ämnets omfattning som metoder och arbetssätt. Det väsentliga är att språkfenomen och läroinnehåll granskas jämsides. Då S2-undervisningen inleds, är det bra att granska språkfenomen, omgivningen där de förekommer, betydelser och särprägel. Efter det övergår man småningom till att förstå det som är utmärkande för finska eller svenska språket samt att använda språket i olika situationer och texter.

Stödåtgärder i den grundläggande utbildningen

Stödundervisning för invandrare

Eleven är berättigad till stödundervisning för invandrare sex (6) kalenderår efter att hen har inlett den grundläggande utbildningen i Finland. Undervisning i det egna modersmålet

Studier i det egna modersmålet är viktigt, eftersom modersmålet är begreppsliga tänkandets och känslouttryckens språk. Utan goda färdigheter i modersmålet är det svårare att lära sig andra språk, eftersom lärande av ett nytt språk baserar sig på att man behärskar sitt modersmål på ett mångsidigt sätt. Syftet med undervisningen är att stöda elevens utveckling på två språk samt att bevara den egna språkliga och kulturella identiteten.

I Vasa ordnas undervisning i invandrarnas eget modersmål för barn i förskole- och grundskoleåldern. Undervisning kan ordnas två lektioner per vecka för en språkgrupp med minst åtta elever. Man strävar efter att ordna undervisningen i närskolan. Undervisningstiden är 2 h per vecka, ofta på eftermiddagen efter skoldagen. Föräldrarna sköter själva om transporten till och från lektionerna. Modersmålsundervisningen är frivillig, men då eleven har börjat sin undervisning så är deltagandet bindande. Undervisningen är avgiftsfri för familjen.

Övergångsklasser inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen

Individuell undervisning som inte är bunden till årskurser kan ordnas i övergångsklasser för elever i den finskspråkiga grundläggande utbildningen som efter den förberedande undervisningen inte helt kan förflytta sig till ordinarie klasser inom den grundläggande utbildningen enligt den egna åldern. En del av eleverna kommer med mycket svag skolbakgrund och en del av dem är inte läs-, skriv- och sifferkunniga. Elever integreras i så stor utsträckning som möjligt i den grundläggande utbildningens grupper och indelas i grupper enligt deras nivå. Ett allmänt mål är att övergå till den grundläggande utbildningen, få avgångsbetyg och en studieplats för fortsatta studier. Ett viktigt mål med undervisningen i övergångsklasser är att förebygga marginalisering bland ungdomar med invandrarbakgrund.

Elevvård

Med elevvård avses främjande och upprätthållande av god inlärning, god psykisk och fysisk hälsa och socialt välbefinnande hos eleverna samt sådan verksamhet som ökar förutsättningarna för dessa i skolgemenskapen. Elevvården förverkligas i första hand som förebyggande elevvård som stöder hela skolgemenskapen. Därutöver har eleven lagstadgad rätt till individuell elevvård. Med individuell elevvård avses skolhälsovårdstjänster samt psykolog- och kuratorstjänster för den enskilda eleven.

Trestegsstödet

Enligt lagen om grundläggande utbildning har den som deltar i utbildning rätt att få tillräckligt stöd för lärande och skolgång genast då ett behov av stöd uppkommer. För att behovet av stöd ska upptäckas i ett tidigt skede, ska elevens framsteg och skolgång kontinuerligt utvärderas. Stödet är ett trestegsstöd: allmänt, intensifierat och särskilt stöd. Stödformerna beskrivs noggrannare i läroplanen för den grundläggande utbildningen.

Handledning

Varje lärare har i uppgift att handleda och stöda eleven i skolgången och i studierna av olika ämnen. Handledningen gäller alla inlärningssituationer, läroämnen och den utvärderingsrespons som eleven får.

Särskilda undervisningsarrangemang

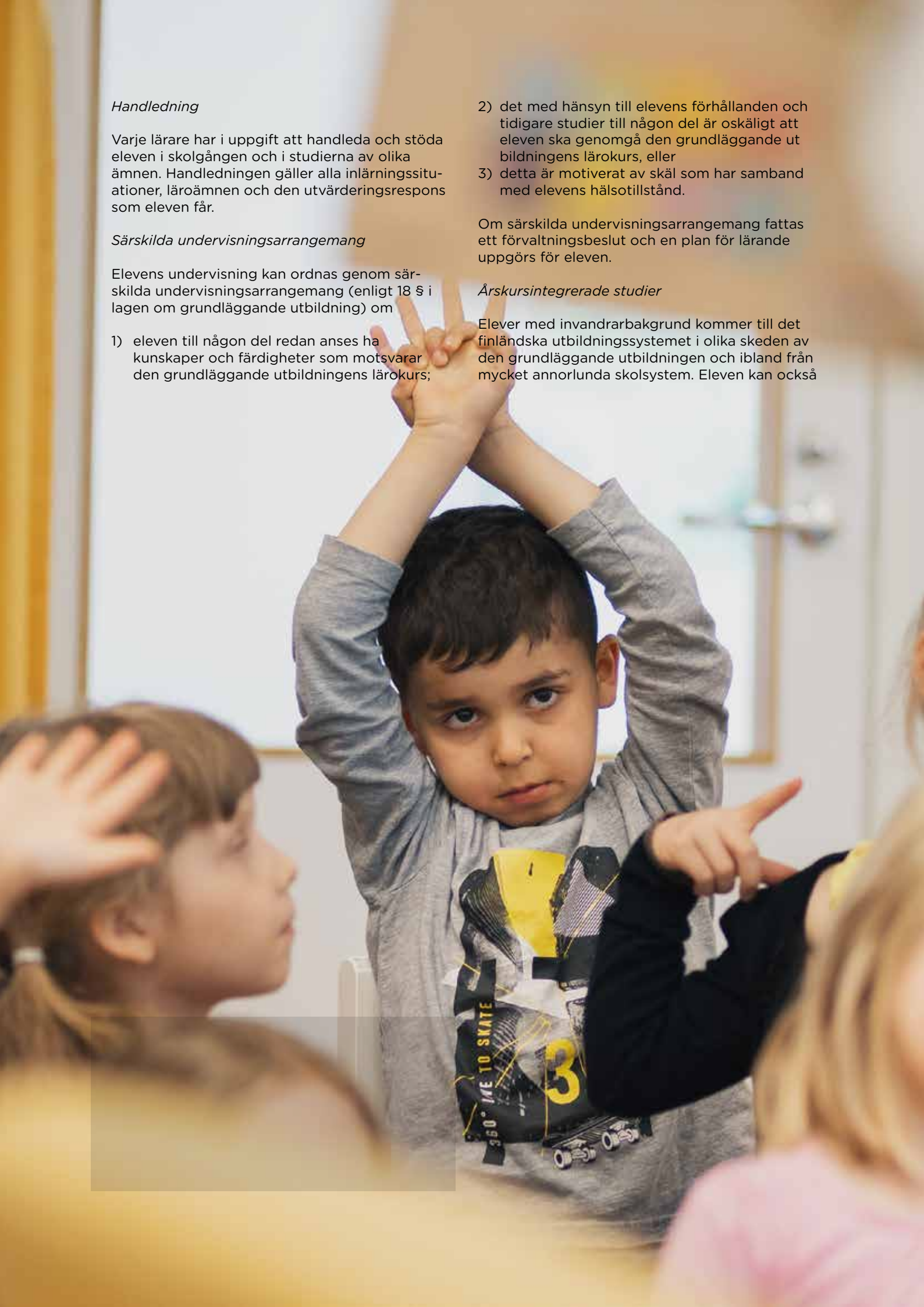
Elevens undervisning kan ordnas genom särskilda undervisningsarrangemang (enligt 18 § i lagen om grundläggande utbildning) om

1) eleven till någon del redan anses ha kunskaper och färdigheter som motsvarar den grundläggande utbildningens lärokurs;
2) det med hänsyn till elevens förhållanden och tidigare studier till någon del är oskäligt att eleven ska genomgå den grundläggande utbildningens lärokurs, eller
3) detta är motiverat av skäl som har samband med elevens hälsotillstånd.

Om särskilda undervisningsarrangemang fattas ett förvaltningsbeslut och en plan för lärande uppgörs för eleven.

Årskursintegrerade studier

Elever med invandrarbakgrund kommer till det finländska utbildningssystemet i olika skeden av den grundläggande utbildningen och ibland från mycket annorlunda skolsystem. Eleven kan också

ha ytterst bristfällig skolbakgrund. Det är inte alltid ändamålsenligt att i alla läroämnen framskrida enligt de mål som fastställts för varje årskurs i grunderna för läroplanen.

Eleven kan då framskrida i studierna enligt ett eget studieprogram. Läroämnenas mål och innehåll fastställs inte i läroplanen enligt årskurs utan de delas in i studiehelheter på annat sätt. Detta arrangemang kan öka möjligheterna att bilda undervisningsgrupper över årskursgränserna om man så önskar.

När eleven eller eleverna studerar enligt ett eget studieprogram är det i vissa läroämnen möjligt att framskrida långsammare från en studiehelhet till en annan än i studier enligt årskurs. Att framskrida enligt det egna studieprogrammet erbjuder även särskilt intresserade elever möjlighet att framskrida snabbare och mera djupgående i vissa läroämnen. På det här sättet kan man beakta elevens olika behov mera flexibelt än i studier enligt årskurs.

Det är viktigt att observera, att när studierna framskrider i långsammare eller snabbare takt, kan eleven hela tiden studera med sin egen undervisningsgrupp. Eleven studerar enligt ett eget studieprogram.

I årskursintegrerade studier bedöms eleven i enlighet med sitt studieprogram. I betyget ska årskursnivån för varje läroämne antecknas.

Särskild examen

En lärokurs eller en del av den inom den grundläggande utbildningen kan avläggas med en särskild examen i enlighet med vad som avses i lagen och förordningen om grundläggande utbildning. Redan när eleven studerar i undervisningen som förbereder för den grundläggande utbildningen kan särskild examen ordnas. En elev som deltar i en särskild examen ska visa att hens kunskaper och färdigheter i de olika läroämnena motsvarar de kunskaper och färdigheter som ingår i den grundläggande utbildningens lärokurs.

En särskild examen kan ordnas t.ex. då eleven börjar årskurs 8 i den grundläggande utbildningen och undervisningen redan har upphört i en del läroämnen (huslig ekonomi, musik). Den läropliktiga ska med godkänt resultat avlägga alla gemensamma lärokurser som hör till den grundläggande utbildningen för att erhålla ett betyg över att den grundläggande utbildningens lärokurser har fullgjorts.

Betyg som ges till den som avlagt särskild examen:

1. Betyg i en ämneslärokurs inom den grundläggande utbildningen
2. Betyg över delvis fullgjord lärokurs inom den grundläggande utbildningen
3. Betyg över fullgjord lärokurs i alla ämnen inom den grundläggande utbildningen

Om en elev eller en annan person fullgör lärokursen i något läroämne inom den grundläggande utbildningen genom en särskild examen, erhåller hen ett betyg över fullgjord ämneslärokurs inom den grundläggande utbildningen. Om hela den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts i en särskild examen, erhåller hen ett betyg över fullgjord lärokurs i alla ämnen inom den grundläggande utbildningen.

Läroplikt

Läroplikten börjar det år då barnet fyller sju år. Läroplikten upphör när den läropliktige fyller 18 år eller när den läropliktige med godkänt resultat har avlagt studentexamen eller examen från yrkesutbildning.

Fullgörande av den grundläggande utbildningen upphör när den grundläggande utbildningens lärokurs har fullgjorts eller senast vid utgången av läsåret det kalenderår då eleven fyller 17 år.

Övergången från grundläggande utbildning till andra stadiet

De elever som får avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen övergår till andra stadiet. De elever som inte har fått sitt avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen kan söka till den grundläggande utbildningen för vuxna.

2.3. Grundläggande utbildning för vuxna

Den grundläggande utbildningen för vuxna är avsedd för dem som inte har fullgjort den grundläggande utbildningen eller som vill komplettera sina studier i den grundläggande utbildningen eller höja vitsord i något läroämne.

Målgrupper för den grundläggande utbildningen för vuxna är:

- ungdomar som flyttat till Finland i den grundläggande utbildningens slutskede och som inte har hunnit få avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen eller som gått ut den grundläggande utbildningen med svaga kunskaper och färdigheter
- 17-25-åringar med invandrarbakgrund, som på grund av sin ålder inte kan delta i utbildningen för läropliktiga men som behöver ett avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen och studiefärdigheter för att fortsätta på andra stadiet
- övriga vuxna med invandrarbakgrund, som på grund av sin svaga grundutbildning i synnerhet har behov av undervisning i inledningsskedet i den grundläggande utbildningen, såsom läs- och skrivfärdigheter samt matematiska färdigheter eller som behöver ett avgångsbetyg för att kunna söka till fortsatta studier

- fångar som saknar avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen eller som inte har de studiefärdigheter som behövs för att fortsätta studera på andra stadiet
- vuxna som endast har ringa grundskolestudier, som har avbrutit den grundläggande utbildningen eller som saknar avgångsbetyg från grundskolan
- vuxna som studerar ett eller flera läroämnen som ämnesstuderande och/eller som vill höja vitsord från den grundläggande utbildningen

I Vasa erbjuder Medborgarinstitut Alma grundläggande utbildning för vuxna på finska och svenska.

Utbildningens struktur

Utbildningen består av två skeden: inledningsskedet, i vilket läskunnighetsskedet kan ingå samt ett slutskede.

STIG 3	slutskedets studier
STIG 2	inlednings- och slutskedets studier
STIG 1	inledningsskedets studier
LÄSSTIG	läskunnighetsskedets studier

Att avlägga hela den grundläggande utbildningen tar 1-4 år. I studierna framskrider man årskurslöst och för studeranden uppgörs en personlig studieplan, enligt vilken hen framskrider i sina studier.

Handledning och val av studerande till utbildningen

Studerandena introduceras i grundutbildningen för vuxna i samarbete med TE-byrån, socialsektorn, förvaltningen för grundläggande utbildning, mottagningscentralerna samt läroanstalterna i området. De som söker till utbildningen deltar i ett nivåprov och hänvisas på basis av det att inleda grundskolestudier som motsvarar deras utgångsnivå. Grundläggande utbildningen för vuxna är integrerande utbildning, varvid även en integrationsplan, som utarbetats i samarbete mellan sökanden, TE-byrån och socialsektorn, beaktas i valet av studerande till utbildningen.

Stödåtgärder i den grundläggande utbildningen för vuxna

Till den grundläggande utbildningens elevvård för vuxna ingår följande stödåtgärde:

- studerandevårdsgrupp
- kurator
- studiehandledning
- specialundervisning
- skolgångshandledare
- stödundervisning

Övergång till fortsatta studier och arbetslivet

Studerande inom grundläggande utbildningen för vuxna kan under sina studier flexibelt förflytta sig till andra utbildningar eller om de inte är läropliktiga direkt till arbetslivet. Alla behöver inte avlägga hela den grundläggande utbildningen. I regel förflyttar sig studerandena till yrkesutbildning för unga eller vuxna, arbetskraftspolitiska utbildningar eller gymnasiet.

Om studeranden förflyttar sig till en annan läroanstalt, skickas hens individuella studieplan till den mottagande läroanstalten. Den individuella studieplanen fogas till studerandes eventuella skiljebetyg samt till avgångsbetyget.

2.4. Integrationsutbildning

Sysselsättningsservicen Eezy ordnar integrationsutbildning för vuxna invandrare, utbildningens längd är 200 dagar. Utbildningen är avsedd för vuxna invandrare som har passerat läropliktåldern och som kan läsa och skriva latinska bokstäver. I integrationsutbildningen ingår också en del för att stärka det latinska alfabetet, den s.k. semi-modulen som omfattar 50 dagar. Vid behov ordnas en period i samhällsorientering i början av integrationsutbildningen, vars längd man kommer överens om från fall till fall.

Integrationsutbildningens uppgift är att utveckla de studerandes färdigheter i finska eller svenska och andra färdigheter som främjar den studerandes sysselsättning, egen aktivitet och delaktighet samt möjliggör en likvärdig ställning i det finländska samhället. Integrationsutbildningen strävar för egen del att säkerställa tillgången till kvalificerad personal samt uppkomsten av företagande. Integrationsutbildningen ger färdigheter för eleven att förflytta sig till fortsatta studier eller arbetslivet. Målet med integrationsutbildningen är att eleven ska uppnå fungerande grundläggande språkfärdigheter i svenska eller finska (B1.1) för att kunna fungera i livets vardagliga situationer, i arbetslivet och i fortsatta studier.

Integrationsutbildningens innehåll

* om studeranden inte kan läsa eller skriva latinska alfabetet, hänvisas hen först att avlägga andelen för förstärkande av det latinska alfabetet, 50 dagar
* finska språket eller svenska språket och kommunikationsfärdigheter, 26 studiepoäng
* arbetslivs- och samhällsfärdigheter, 19,5 studiepoäng (innehåller utbildning på arbetsplats)
* handledning, 6,5 studiepoäng

Till integrationsutbildningen kan man ansöka via TE-byrån. Före integrationsutbildningen inleds, har en inledande kartläggning gjorts i enlighet med integrationslagen, då studeranden hänvisas till en lämplig studieväg. Studievägarna är:

Integrationsutbildningsvägar

Långsamt framskridande studieväg

Den långsamt framskridande studievägen är avsedd för studerande som

* behöver utveckla sina studiefärdigheter eller har en livssituation som är utmanande med tanke på lärandet
* har nöjaktiga tekniska läs- och skrivfärdigheter i latinska alfabetet
* har som mål att få ett arbete eller delta i yrkesutbildning

Grundläggande studieväg

Den grundläggande studievägen är avsedd för studerande som

* har grundläggande studiefärdigheter
* i regel har en viss erfarenhet av studier i främmande språk
* har tekniska läs- och skrivfärdigheter i latinska alfabetet
* har som mål att få ett arbete eller delta i yrkesutbildning

Snabb studieväg

Den snabba studievägen är avsedd för studerande som är vana vid språkstudier och

* har flytande tekniska färdigheter att läsa och skriva enligt det latinska alfabetet
* har utmärkta förutsättningar och studiefärdigheter att studera självständigt och på eget initiativ
* har högskoleutbildning eller erfarenhet av akademiska studier
* har som mål att få arbete till exempel inom ett akademiskt yrke eller fortbilda sig inom den egna branschen.

Stödåtgärder i integrationsutbildningen

Eleverna får individuell handledning och yrkesvägledning under utbildningen. De studerande har möjlighet att avlägga olika certifikat som behövs i arbetslivet, få träning och handledning att avlägga allmän språkexamen samt påvisa och utveckla sin yrkeskompetens bland annat genom perioder av utbildning som ordnas på en arbetsplats. De studerande erbjuds studiehandledning samt specialundervisning enligt individuella behov.

Övergången från integrationsutbildningen till studier eller arbetslivet

Tillsammans med den studerande uppgörs genast i början av studierna en individuell studieplan, som uppdateras under hela studietiden. Målet är att den studerande under integrationsutbildningen eller efter dess slut ska styras in på exempelvis arbetsliv, yrkesutbildning eller övriga tjänster som hen behöver. Den fortsatta planen som uppgörs med studerande skickas till TE-byrån via AR-VI-systemet.

2.5. Studier på andra stadiet

Läroplikten utvidgades från 1.8.2021 till 18 års ålder eller till dess att man har avlagt en examen på andra stadiet. Studierna på andra stadiet blev också samtidigt avgiftsfria. Syftet med lagen är att säkerställa att alla får nödvändiga baskunskaper och bildning i livet och samhället. Till sitt förfogande får eleverna till exempel läroböcker och en dator som skolan bekostar. Lunchen är också avgiftsfri för studerande på andra stadiet (förutom för studerande som går en utbildning på läroavtal, arbetskraftsutbildning eller får rehabiliteringsstöd).

Med utbildning på andra stadiet avses studier efter grundskolan i gymnasiet eller vid yrkesläroanstalt. Att avlägga en yrkesinriktad grundexamen eller gymnasiet eller studentexamen tar cirka 3-4 år.

Gymnasieutbildning på andra stadiet i Vasa erbjuder Vaasan lyseon lukio, Vasa Gymnasium och Vasa övningsskolas gymnasium och IB-gymnasium. Yrkesutbildning i Vasa ordnar Vamia och Yrkesakademin i Österbotten.

Att studera på andra stadiet är annorlunda än i den grundläggande utbildningen. Studeranden förutsätts var aktiva på olika sätt och självständigt göra val i fråga om studieprogrammet. Framgång i studierna på andra stadiet är inte en självklarhet, utan kräver ett långsiktigt arbete. Det är bra att utveckla tidsanvändningen så bra och effektivt som möjligt.

Studierna på andra stadiet förutsätter tillräckliga språkkunskaper och studieberedskap samt vilja att utveckla dem.

Ansökan om studieplats

Till studier på andra stadiet söker man via gemensam ansökan. Till Vamia och Yrkesakademin i Österbotten kan man söka kontinuerligt.
Ansökan till gymnasieutbildningen förutsätter avgångsbetyg från grundskolan eller motsvarande betyg eller prov. Eleverna från åk 9 i grundskolan söker till gymnasiet i samband med den gemensamma ansökan. Medeltalsgränsen till gymnasiet fastställs årligen och gäller läsämnena. Om medeltalet ligger under gränsen kan man inte börja studera i gymnasiet.

Till Vamia och Yrkesakademin i Österbotten söker man med avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen. Om studeranden saknar avgångsbetyg kan hen ansöka om studieplats genom prövning genom att avlägga ett språkprov.

Studier inom utbildningen på andra stadiet

I studier på andra stadiet planeras individuella studievägar för studerandena. De studerande planerar tillsammans med studiehandledningen en individuell studieplan.

I gymnasiet har varje studerande ett eget program, som hen har valt utgående från sina egna intressen och mål med hjälp av studiehandledningen.

Vamia och Yrkesakademin i Österbotten uppgör för varje studerande en personlig utvecklingsplan för kunnandet (PUK).

Utbildningen på andra stadiet sker dagtid. I läroanstalterna ges även kvällsundervisning. Gymnasiestudierna vid Vasa svenska aftonlärоverk är avsedda för vuxna, dvs. för personer som fyllt 18 år som vill avlägga gymnasiestudier. Inträdeskrav till vuxenlinjen är att sökanden har avlagt den grundläggande utbildningens lärokurs. Vuxenlinjen hör inte till den gemensamma ansökan utan dit kan man söka via kontinuerlig ansökan. Studierna avläggs enbart som distansstudier (studier via nätet).

Studiernas innehåll på andra stadiet

Gymnasiets lärokurs är till omfattningen tre år. Studerande kan, om hen så vill, förkorta eller förlänga sin studietid. Lärokursen ska emellertid avläggas inom fyra år, om studerande inte av särskilda skäl beviljas förlängd tid för studieprestationen.

För att avlägga gymnasiets lärokurs ska lärokurserna i de olika ämnena vara avlagda med godkända vitsord, med en omfattning om minst 150 studiepoäng.

Som avslutning på gymnasieutbildningen avläggs studentexamen. Examen påvisar hur studeranden har tillägnat sig de kunskaper som anges i gymnasiets läroplan. Läroämnen i studentexamen är delvis valbara (mera: https://www.ylioppilastutkinto.fi/sv/).

I Vamia och Yrkesakademin i Österbotten kan man avlägga yrkesinriktad grundexamen som utbildningsavtals- eller läroavtalsutbildning. En grundexamen ger övergripande basfärdigheter för olika uppgifter inom branschen som du väljer samt allmän behörighet för fortsatta studier. Grundexamen omfattar 180 kompetenspoäng. I examen ingår yrkesinriktade examensdelar och gemensamma examensdelar. Studietiden i Vamia och Yrkesakademin i Österbotten är 2-4 år.

Stödåtgärder i utbildningen på andra stadiet

I gymnasiet finns följande stödåtgärder för studierna:

- studerandevårdsgrupp (grupp för välbefinnande)
- förbindelselärare i S2 (Vaasan lyseon lukio)
- S2-lärare
- S2-studieperioder, Vaasan lyseon lukio
- S2-föräldramöten, Vaasan lyseon lukio
- speciallärare
- kurator
- studiehandledare
- stödundervisning
- studieteknik

Vamia och Yrkesakademin i Österbotten erbjuder följande stödåtgärder i studierna:

- studerandevårdsgrupp
- koordinator för studerande med invandrarbakgrund, Vamia
- Speciallärare
- kuratorer
- studiehandledare
- stöd- och verkstadsundervisning
- S2-lärare > yrkesinriktad S2-undervisning
- S2-lektioner som egna läroämnen
- kurser för stödande av studiefärdigheter
- Föräldramöten

Övergång till fortsatta studier och arbetslivet

Syftet med andra stadiets studier är att hjälpa studerande att övergå till fortsatta studier och till arbetslivet. Gymnasiestudierna stöder studerandenas övergång i huvudsak till högskolestudier. Studier inom yrkesutbildningen möjliggör fortsatta högskolestudier eller att övergå till arbetslivet till den bransch som man har studerat.

HUX-utbildning

Vamia och Yrkesakademin i Österbotten erbjuder HUX-utbildning som pågår ett läsår. HUX är en förkortning av ”Utbildning som handleder för examensutbildning”.

Utbildningens målgrupp är i första hand personer som har fullgjort den grundläggande utbildningen och övriga som inte har avgångsbetyg från den grundläggande utbildningen, arbetslösa arbetssökande, personer med föråldrade eller bristfälliga yrkesfärdigheter, personer som behöver särskilt stöd samt personer med invandrarbakgrund som blivit utanför utbildningen och inte har hittat någon lämplig utbildningsplats.

Utbildningen riktas både till unga och vuxna, personer som behöver färdigheter för övergången till yrkes- eller gymnasieutbildning. Invandrare eller personer med invandrarbakgrund och personer med främmande modersmål som kommer till utbildningen bör ha tillräckliga språkkunskaper i finska eller svenska, så att de har nytta av den förberedande utbildningens studier.

Utbildningen är en tid av tillväxt, planering samt övervägande av olika alternativ för de studerande. De bekantar sig med olika utbildningsområden och utbildningar även genom olika utbild-

61
62
73
74

ningsförsök samt genom perioder av inlärning i arbetet.

På Hux vid Yrkesakademin sker undervisningen på olika nivåer enligt den personliga studieplanen. Svenska som andraspråk är en del av studierna på Hux. I andra ämnen sker också undervisningen på olika nivåer t.ex. förberedande matematik/repetition - kurser i matematik inom gemensamma ämnen inom yrkesutbildningen med extra handledning och stöd samt på Hux - gymnasiekurser i matematik med extra handledning och stöd på Hux. På Hux vid Yrkesakademin betonas studier i grupp.

Vid Yrkesakademin ordnas också en del utbildningar med stöd av tolk på modersmålet (Skols).

Utbildningen omfattar helt valfria utbildningsdelar, bland vilka studerande väljer utgående från sina egna målsättningar. Delarna är:

En gemensam utbildningsdel
- Studiefärdigheter och karriärplaneringsfärdigheter (2–10 veckor)

Valbara utbildningsdelar
- Stärkande av grundläggande färdigheter (1–30 veckor)
- Studier inom gymnasieutbildning och studier som förbereder för dem (1–30 veckor)
- Studier inom yrkesutbildning och studier som förbereder för dem (1–30 veckor)
- Arbetslivsfärdigheter och lärande i arbetslivet (1–20 veckor)
- Vardagskompetens och delaktighet i samhället (1–20 veckor)
- Valbara studier (1–10 veckor)

Under utbildningen finns möjlighet att avlägga utbildning som handleder för examensutbildning samt delar eller delområden av yrkes- och gymnasieutbildning samt att bekanta sig med olika branscher i läroanstalten och arbetslivet. Vidare ordnas utbildning i samarbete med andra intressegrupper i övergångsskedet, så som med offentliga parter som utför ungdomsarbete, samfund, social- och hälsovårdsmyndigheter samt den grundläggande utbildningen. De individuella valmöjligheterna gör det också möjligt att höja vitsord från den grundläggande utbildningen.

Telma-utbildning

Utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv, den s.k. TELMA-utbildningen, riktar sig till studerande som är i behov av särskilt stöd och som på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning inte har möjlighet att övergå till examensinriktad utbildning. I TELMA-utbildningen planeras undervisningen utgående från den studerandes personliga mål och förmåga.

TELMA-utbildningen har en omfattning på 60 kompetenspoäng och den räcker 1–3 år utgående från den studerandes individuella plan.

Andra alternativ att fullgöra läroplikten

Läroplikten kan också fullgöras:
- vid den grundläggande utbildningen för vuxna
- i Folkhögskola
- via Läroavtalsutbildning

2.6. Utbildning i enlighet med fria bildningsarbetets integrationsplan, den s.k. UMAKO-utbildningen

Vasa medborgarinstitut Alma erbjuder utbildning i enlighet med integrationsplanen för specialgrupper. Utbildningen riktas till de invandrare som under integrationstiden behöver flexibel och funktionell utbildning i läskunnighet samt i finska eller svenska språket och i vilkas integrationsplan har antecknats att det finns behov av läskunnighetsutbildning. I utbildningen strävar man efter att nå de invandrare som den traditionella läs- och skrivkunnighetsutbildningen inte tillräckligt bra har kunnat stöda i utbildnings- eller sysselsättningsvägen.

Alma ordnar läskunnighetsutbildning i form av kurser av olika omfattning enligt målgruppernas behov. Målgrupper är t.ex. hemmaföräldrar, äldre invandrare, förvärvsarbetande, personer med inlärningssvårigheter eller yngre invandrare som är i en sådan livssituation att heltidsstudier inte passar dem.

Till läskunnighetsutbildningen strävar man efter att få speciellt föräldrar som är hemma och sköter sina barn. Förbättrande av förälderns läs- och skrivkunnighet och färdigheter i finska/svenska språket integrerar hela familjen och man har försökt göra det så lätt som möjligt att delta i undervisningen. På en del kurser har barnskötsel ordnats under den tid som lektionerna pågår.

UMAKO-utbildningen gör det möjligt att studera flexibelt och på deltid. Kurserna ordnas enligt behov av olika omfattning och på olika nivåer. Till utbildningen ansluts i mån av möjlighet även undervisning i samhällskunskap på personens eget språk.

UMAKO-utbildningen finansieras av undervisnings- och kulturministeriet och är avgiftsfri för deltagarna. Studerandena hänvisas till utbildningen via socialväsendet och TE-byrån.
Alma ordnar med specialfinansiering även undervisning för invandrare som har överskridit integrationstiden och som är olika övergångsskeden och som blivit utanför utbildningssystemet.

Vasa medborgarinstitut Alma erbjuder även språk- och kulturutbildning som ordnas i form av det fria bildningsarbetet och som är avgiftsbelagd för studerande.

3. Utvecklingsobjekt

Småbarnspedagogik/ Förskoleundervisning

Antalet barn med främmande modersmål har ökat inom småbarnspedagogiken under flera års tid.

Utvecklingsobjekt inom småbarnspedagogiken är:

- I en del grupper finns det så många barn med främmande språk att det är en stor utmaning att få en tillräckligt bra språkmodell i det finska språket. Man måste försöka nå en strukturell lösning i ärendet.
- Den kulturella mångfalden märks i växelverkan mellan olika identiteter, religioner, synsätt och språk. I anslutning till frågor som berör olika språk- och kulturgruppers undervisning finns det hela tiden behov att utbilda personalen.
- För personalen ska fortbildning ordnas i språkmedveten småbarnspedagogik.
- Behovet av att anställa en lärare i svenska som andra språk bör snabbt klargöras.
- Ordnandet av undervisning i det egna modersmålet i samarbete med den grundläggande utbildningen behöver stärkas.

Samarbetet med vårdnadshavarna är centralt med tanke på barnets integration och inlärning. Samarbetet försvåras på grund av avsaknaden av ett gemensamt språk samt lämpliga informationskanaler. För att stöda och förbättra samarbetet mellan småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen och hemmet har en kulturtolk anställts med projektfinansiering. Till kulturtolkens uppgifter hör:

- att berätta för vårdnadshavarna om den finländska småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen, om praxis inom dem samt om olika stödformer.
- att stöda personalen inom småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen i frågor som anknyter till integrationen.
- att agera brobyggare, förstärka samförståndet mellan två kulturer samt mellan hemmet och småbarnspedagogiken/ den grundläggande utbildningen.

Den grundläggande utbildningen

Elever som saknar skolbakgrund eller som kommer till den grundläggande utbildningen i senare grundskoleåldern är den största utmaningen för språk- och kulturgruppers undervisning inom den grundläggande utbildningen. Antalet elever med invandrarbakgrund har ökat markant inom den grundläggande utbildningen under de senaste åren. Enligt befolkningsprognosen ökar antalet elever med invandrarbakgrund såväl inom den svenskspråkiga som den finskspråkiga grundläggande utbildningen.

Undervisningsarrangemangen förutsätter flexibilitet på många olika sätt. Årskursintegrerad undervisning som inte är bunden till årskurser samt särskild examen borde tas i användning mer konsekvent. Användningen av invandrarnas stödundervisningsresurs borde öppet ses över. Samarbetet mellan hem och skola utvecklas genom att skapa en familjeskolmodell i Vasa. I Vasa stads integrationsprogram är familjeskolan ett utvecklingsområde.

Den språkmedvetna undervisningens andel måste utökas. Hela skolsamfundet bör motiveras att använda språkmedvetna undervisningsmetoder. Lärarna i åk 7-9 fortbildas i språkmedveten undervisning och dess metoder, vilket har möjliggjorts via det statsfinansierade projektet Starkki åren 2023-2024. Stöd till detta fås bland annat av det nationella projektet Dived, där Åbo Akademi är en av huvudaktörerna.

Gymnasium

I Vaasan lyseon lukio riktas uppmärksamhet på anordnandet av en utbytesperiod för studerande inom den nya HUX-utbildningen d.v.s. hur man inom denna utbildning kunde ge studerande möjlighet att få prova på gymnasiestudier under en hel period.

4. Slutsatser

Vasa är och har varit en föregångare på riksnivå i många avseenden i anslutning till undervisning och utbildning för personer med invandrarbakgrund. Under de senaste åren har man konsekvent utvecklat i synnerhet den grundläggande utbildningen för vuxna samt elevhandledningen. Som ett resultat av detta får största delen av eleverna en studieplats på andra stadiet. I det här har även skolgarantisystemet varit till hjälp. För att studerandena ska slutföra sin utbildning borde de få stöd under hela utbildningsvägen.

Tidigare var samarbetet mellan olika förvaltningar inom Vasa stad mera logiskt. En mångsidig koordinatorverksamhet och en separat utlänningsbyrå var till hjälp i detta.

Småbarnspedagogik

Småbarnspedagogikens nuvarande verksamhetsmodeller såsom den undervisning som förbereder förskole-elever för den grundläggande utbildningen och S2-undervisningen bör kvarstå. Inom småbarnspedagogiken fungerar ett S2-nätverk som fungerar som ett gemensamt team för förbindelselärarna. Som ledare i S2-nätverket fungerar S2-lärarna inom småbarnspedagogiken. Språkundervisningen ligger i fokus för S2-nätverkets verksamhet. Målet är att informera om ärenden i anslutning till undervisningen i finska språket samt utveckla undervisningen.

Inom småbarnspedagogiken bör vårdnadshavarna ha möjlighet att aktivt delta i beslutsfattandet som gäller barnet.

Den grundläggande utbildningen

I Vasa stads grundläggande utbildning studerar många elever med invandrarbakgrund. Enligt statistikuppgifterna fortsätter antalet invånare med invandrarbakgrund att öka. Vi erbjuder alla elever undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen, S2-undervisning, stödundervisning och i mån av möjlighet undervisning i elevens modersmål. Utöver dessa stödåtgärder behöver eleverna få mycket stöd för att klara av den grundläggande utbildningen och få avgångsbetyg. Största delen av eleverna får ändå en studieplats för fortsatta studier på andra stadiet, i HUX-utbildningen, i Folkhögskola eller i den grundläggande utbildningen för vuxna. Vi utvecklar fortlöpande integrationen för elever med invandrarbakgrund i samhället och gör undervisningen alltmer språkmedveten. På grund av det förändrade världsläget är det svårt att hitta lokaler för att ordna undervisning som förbereder för den grundläggande utbildningen.

Gymnasium

Den utbildningsväg som Vasa stad ordnar för personer med invandrarbakgrund möjliggör en studieväg till gymnasium för S2-studerande, för att avlägga gymnasieutbildning och studentexamen. I Vaasan lyseon lukio avlägger i dagsläget 10-15 studerande, som studerat S2-undervisning, studentexamen årligen.

Vid Vaasan lyseon lukio har man under de senaste åren fäst uppmärksamhet på utvecklande av stödåtgärder för invandrare bl.a. genom att fortsättningsvis understryka undervisningen i S2-språket

och genom att utse en förbindelselärare. I början av läsåret hålls ett eget föräldramöte för S2-studerande och deras vårdnadshavare. Detta har uppfattats vara fördelaktigt för alla.

Vamia

Situationen är mest utmanande för de invandrarelever som kommit till landet i åldern som motsvarar årskurs 7-9 i den grundläggande utbildningen i synnerhet om personen saknar skolbakgrund eller har gått i skola i flera länder eller endast sporadiskt. Inom den finskspråkiga grundläggande utbildningen kan en elev vid behov fortsätta till en övergångsklass innan övergången till den allmänna undervisningen i åk 7-9.

Vamia har en invandrarkoordinator som ansvarar för handledningen av studerande med invandrarbakgrund. Koordinatorn deltar i samarbetet vid övergångsskedet då studierna inleds samt vid övergången till arbetslivet eller fortsatta studier. Invandrarkoordinatorn handleder och stöder även om studierna avbryts samt fungerar som sakkunnig i frågor som berör invandrarstuderande samt förebygger marginalisering bland studerande med invandrarbakgrund, vilket ingår som en del i Vamias studerandevård.

I Vamia, HUX och i grundläggande utbildningen har under de senaste åren utvecklats en verkstad, som omfattar både utrymmen, material och inlärningsmiljöer där studerandena samtidigt kan studera olika saker enligt sina egna planer. Utvecklingsarbetet omfattar utrymmen, läromedel och inlärningsmiljö samt planeringen av undervisningen. Målet är att utvidga verkstaden att täcka ännu fler funktioner. Även nätstudier utvecklas vid Vamia, framför allt för delarna inom den gemensamma utbildningen. Att studera i grupp betonas när man studerar i HUX enligt de individuella utbildningsvägarna.

I Vamia erbjuds studerande med främmande modersmål sådana studier som stöder inlärningsfärdigheterna. Studier som stöder inlärningsfärdigheterna (Opva-opinnot) består vanligtvis av undervisning i språk, matematik och ikt samt av stödundervisning och handledning i de yrkesämnen som behövs vid ifrågavarande tidpunkt. Studierna som stöder inlärningsfärdigheterna förläggs antingen till början av utbildningen eller så pågår de under hela utbildningen, den sammanräknade tiden är högst sex (6) mån. S2-lärarna fungerar även som kompanjonlärare i undervisningen med yrkeslärare. En språkmedveten undervisning är en del av Vamias personalutbildning.

Yrkesakademin i Österbotten

Vid YA sker kontinuerligt utvecklingsarbete av verksamheten för att stöda målgruppen. Pågående utvecklingsarbete är bland annat utveckling av material/läromedel, språkmedvetna arbetssätt med planerad fortbildning för personalen, planering och koordinering av undervisningen samt handledledning till och från SSS, lärmiljöer samt nätbaserat material för delar inom de gemensamma examensdelarna.

Fria bildningsarbetet fungerar som ett lim mellan studievägarna

Studier vid medborgarinstituten är ett finländskt kulturfenomen. Över en miljon finländare deltar årligen i 78 000 olika kurser. Vasa medborgarinstitut Alma har som lokalt institut utmärkta förutsättningar att erbjuda integrationsmöjligheter med hjälp av informellt lärande.

Institutet är en läroanstalt med låg tröskel, där stadens invånare trivs på sin fritid. Studerande med invandrarbakgrund har hittat institutens språkkurser och den grundläggande utbildningen för vuxna bra, men deras andel som deltagare av institutets andra kurser motsvarar inte deras andel av befolkningen.

Man utvecklar den språk- och kulturmedvetna institutkulturen kraftigt och institutets kommunikation utvecklas för att betjäna de nya finländarna. Institutens lagstadgade uppgift är att svara på de lokala utbildningsbehoven. Institutens resurser kan styras till åtgärder som t.ex. förenar samarbetet mellan hem och skola och främjar integrationen på ett för dem naturligt verksamhetssätt. Integrationsprogrammets mål är utgångspunkten och verksamhetsformerna för att uppnå dessa erhålls genom ett samarbete mellan olika myndigheter.

Den här broschyren har utarbetats som samarbete mellan de olika utbildningsstadierna i Vasa stad.
Som medlemmar i arbetsgruppen fungerade: Mirjam Silvén, Tiina Sirén-Nuutinen, Carina Skjäl, Ville Hujanen, Sannasirkku Autio, Marianne West, Tatu Paavola, Laura Koivusaari, Nina Peltomäki, Saija Klingenberg, Hanna Huhtakangas, Tuija Åberg, Tiina Rintanen, Terhi Mesikämmen, Janne Dahlsten

Kontaktuppgifter:
Småbarnspedagogiken: Tiina Rintanen, tiina.rintanen@edu.vaasa.fi
Den finskspråkiga grundläggande utbildningen: Laura Koivusaari, laura.koivusaari@edu.vaasa.fi
Den svenskspråkiga grundläggande utbildningen: Marianne West, marianne.west@vaasa.fi
Gymnasierna: Ville Hujanen, ville.hujanen@edu.vaasa.fi
Vamia: Tiina Sirén-Nuutinen, tiina.siren-nuutinen@vamia.fi
Alma: Sannasirkku Autio, sannasirkku.autio@edu.vaasa.fi

VASA STADS UTBILDNINGSSTIGAR

för elever och studerande med invandrarbakgrund 2023

VASA.